

Foundations of Halacha 32.2 - Ribbis Involving Corporations

<p>1. <u>Mishna Bava Metziah 65a</u></p> <p>MISHNAH. Rent may be increased, but not the purchase price. E.g., if a man rents his court, and says to him [the tenant], 'if you pay me now [for the year], you can have it for ten sela's per annum; if monthly, at a sela' per month — that is permitted. If he sells his field, and says to him [the purchaser], 'if you pay me now, it is yours for a thousand zuz; but if at harvest time, for twelve manehs' — that is forbidden.</p>	<p>תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף סה עמוד א</p> <p>משנה. מרבין על השכר ואין מרבין על המכר. כיצד? השכיר לו את חצרו, ואמר לו: אם מעכשיו אתה נותן לי - הרי הוא לך בעשר סלעים לשנה, ואם של חודש בחודש - סלע לחודש, מותר. מכר לו את שדהו, ואמר לו: אם מעכשיו אתה נותן לי - הרי היא שלך באלף זוז, אם לגורן בשנים עשר מנה - אסור.</p>
<p>2. <u>Gemara Bava Metziah 65a</u></p> <p>BUT IF AT HARVEST TIME, FOR TWELVE MANEHS — THAT IS FORBIDDEN. R. Nahman said: An increased credit price is permitted. Rami b. Hama, others Say, R. 'Ukba b. Hama, refuted R. Nahman: BUT IF AT HARVEST TIME, FOR TWELVE MANEHS — THAT IS FORBIDDEN? — He replied: There [the increase] was stipulated; here no stipulation is made. R. papa said: The increased credit price which I take is permitted. Why? Because my beer will not deteriorate [if I keep it until Nisan], [and] I am in no need of money; hence, I merely confer a benefit upon the purchaser [by letting him have it earlier]. But R. Shesheth the son of R. Idi said to R. papa: Why should you merely consider yourself? Consider them [the purchasers]: had they money, they would purchase at present prices; lacking it, they must buy it at the higher future prices. R. Hama said: My increased credit price is certainly permitted.¹⁵ Why? They are pleased that it shall remain in my ownership, so that wherever they go they are released from taxation and the market is held up for them.¹⁶</p>	<p>תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף סה עמוד א</p> <p>ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור. אמר רב נחמן: טרשא שרי. איתיביה רמי בר חמא לרב נחמן, ואמרי לה רב עוקבא בר חמא לרב נחמן: ואם לגורן בשנים עשר מנה - אסור! - אמר ליה: התם - קץ ליה, הכא - לא קץ ליה. אמר רב פפא: טרשא דידי שרי, מאי טעמא - שכראי לא פסיד, זוזי לא צריכנא, אנא הוא דקא עבידנא מילתא גבי לוקח. - אמר ליה רב ששת בריה דרב אידי לרב פפא: מאי חזי מר דקא אזלת בתר דידך? זיל בתר דידהו, דאילו הוה להו זוזי - הוה שקלי כי השתא, השתא דלית להו זוזי - שקלי כיוקרא דלקמיה. - אמר רב חמא: טרשא דידי ודאי שרי. מאי טעמא - ניחא להו דליקו ברשותי, דכל היכא דקא אזלי - שבקי להו מכסא ונקוט להו שוקא.</p>
<p>Notes based on Rashi</p> <p>(15) R. Hama sold goods where they were cheap at the higher cost of some other place. The purchaser then conveyed the goods there at R. Hama's risk. Since R. Hama bore the risk, the goods were his until brought there, therefore they really sold his wares, and so he was entitled to the prices of that place.</p> <p>(16) No one being permitted to sell until they had sold out, which was the scholar's privilege.</p>	<p>רש"י מסכת בבא מציעא דף סה עמוד א</p> <p>אמר רב חמא טרשא דידי ודאי שרי - מוכר פרקמטיא היה, מוכר במקום הזול כשער שהוא נמכר במקום היוקר, וממתין להן והן מעלין אותו למקום היוקר, והוא מקבל עליו אחריות דרך בהליכה, והלקוחות משתכרים בפרקמטיא שלוקחין שם במעותיו, ומביאין לכאן ואחריות החזרה עליהם, וכיון דלא מקבלי עלייהו אחריות - לא הויא מלוה גבייהו עד שהפרקמטיא נמכרת והן מקבלין המעות, ואותן המעות נעשין עליהם מלוה, ואין כאן רבית. נקטי להו שוקא - מכריזין שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הם.</p>

<p>3. <i>Shulchan Aruch YD 167:1</i></p> <p>One may lend his fellow 100, on condition that [his fellow] will use it to the profit of the lender to the extent that it becomes 200; and the money will be at the loss of the lender until that time. When it becomes 200, the 200 will be returned to the lender, and from there on, all the profit belongs to the borrower. [This is permitted] providing that [the lender] give [the borrower] wages from his labor until it has become 200. If he stipulated with him originally, even if he stipulated to pay him a nominal amount as wages, it is sufficient. <i>Gloss: The same applies in the opposite case - that he lends him the money initially for the needs of the borrower, and subsequently he will invest it for the sake of the lender, and give him [the profit].</i></p>	<p><u>שולחן ערוך יורה דעה הלכות רבית סימן קסז סעיף א</u></p> <p>א [מלוה אדם לחבירו מנה, על תנאי שיתעסק בו לריוח המלוה עד שיהא שני מנים, א <א> ויהיו באחריות המלוה עד אותו זמן, ולכשיהיו שני מנים יחזרו שני המנים למלוה ומשם ואילך יהיה כל הריוח ללוה, ב] ובלבד שיתן שכר עמלו עד שיהיו שני מנים. ב ג] ואם התנה עמו מתחלה, אפילו בכל שהוא שהתנה לתת לו בשכר עמלו, סגי. הגה: והוא הדין איפכא, שמלוה לו תחלה לצורך הלוה ואחר כך יעסוק בו לצורך המלוה, ונותן לו (בית יוסף).</p>
<p>Gemara Ketuboth 91a</p> <p>When they came [with this action] before Abaye. he said to them, 'It is a moral duty incumbent upon orphans to pay the debt of their father.</p>	<p><u>תלמוד בבלי מסכת כתובות דף צא עמוד ב</u></p> <p>אתו לקמיה דאביי, אמר להן: מצוה על היתומים לפרוע חוב אביהן,</p>